

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 31 ΜΑΪΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim –laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo– me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

.....

Solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumsedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium...».

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τον ίδιο τύπο των παρακάτω λέξεων στον άλλο αριθμό: **mihi, corporis, pericula, augur, hac, agmina, militum.**

Μονάδες 7

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

bene : τη γενική ενικού του επιθέτου στο αρσενικό γένος στον συγκριτικό και στον υπερθετικό βαθμό.

- excellentes** : τον ίδιο τύπο στους άλλους βαθμούς.
omnes cruciatus : την αφαιρετική ενικού.
tantas dimicationes : την αφαιρετική πληθυντικού.

Μονάδες 8

2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- proponebam** : την αφαιρετική του σουπίνου.
colendo : το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελείκου στην ίδια φωνή.
conformabam : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής μέλλοντα στην παθητική φωνή.
obicere : το απαρέμφατο μέλλοντα στην παθητική φωνή.
potui : το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού.
noluit : το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα.
instaret : τον ίδιο τύπο στην υποτακτική παρακειμένου στην ίδια φωνή.
circumsedisti : το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής ενεστώτα στην παθητική φωνή.

Μονάδες 8

- β.** **gerendi** : να γράψετε τις μετοχές όλων των χρόνων στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους στην ίδια φωνή.
miniteris : να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην υποτακτική όλων των χρόνων.

Μονάδες 7

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων:

colendo, excellentes, mortis, parvi, obicere, solus, augur, Sullae, quibus, hostem.

Μονάδες 10

β. licet mortem miniteris:

να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης, τον συντακτικό ρόλο, τον τρόπο εισαγωγής και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς.

Μονάδες 5

4.α. administrandi rem publicam:

να γίνει η γερουνδιακή έλξη και να διευκρινίσετε αν η έλξη είναι υποχρεωτική ή όχι.

Μονάδες 6

β. Solus Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit:

να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, αφού τον εξαρτήσετε από το: *Cicero dixit...*

Μονάδες 6

γ. quas ego mihi proponebam:

να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 3

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα, κατεύθυνση). **Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.**
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.30' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 23 ΜΑΪΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παρακάτω κείμενο:

Postea Plato quidam Sardinianus, cum eum fugitivum esse ex Aesopi litteris cognovisset, hominem comprehendit et in custodiam Ephesi tradidit. Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

.....

Haec postquam domestici Scipioni rettulerunt, is fores reserari eosque intromitti iussit. Praedones postes ianuae tamquam sanctum templum venerati sunt et cupide Scipionis dextram osculati sunt. Cum ante vestibulum dona posuissent, quae homines deis immortalibus consecrare solent, domum reverterunt.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1. α. Να γράψετε τις πτώσεις που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω συνεκφορές:

tanto dolore: τη γενική και την αιτιατική του ενικού αριθμού.

deis immortalibus: την ονομαστική του ενικού και την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού.

Μονάδες 8

- β. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

<i>eum:</i>	την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος.
<i>hominem:</i>	τη δοτική του πληθυντικού αριθμού.
<i>scelus:</i>	την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού.
<i>audaciam:</i>	τη δοτική του ενικού αριθμού.
<i>postes:</i>	τη γενική του πληθυντικού αριθμού.
<i>templum:</i>	την αφαιρετική του πληθυντικού αριθμού.
<i>quae:</i>	την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος.

Μονάδες 7

- 2.α. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

<i>cognovisset:</i>	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή.
<i>sit:</i>	το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρακειμένου.
<i>spectare:</i>	το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή.
<i>iussit:</i>	το α' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή.
<i>posuissent:</i>	το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού στην ίδια φωνή.

Μονάδες 10

- β. *consecrare:* να γράψετε όλες τις πτώσεις του γερονδίου και το απαρέμφατο του παρακειμένου της ενεργητικής φωνής.

Μονάδες 5

- 3.α. Να χαρακτηρίσετε πλήρως τη συντακτική λειτουργία των παρακάτω όρων:

in custodiam, diligentia, Scipionis, dona, immortalibus.

Μονάδες 10

- β. *Noli spectare:*

να εκφράσετε την απαγόρευση με διαφορετικό τρόπο.

Μονάδες 5

- 4.α. • *quanti homo sit*

• *ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.*

Να αναγνωρίσετε το είδος των παραπάνω προτάσεων (μονάδες 2), τον τρόπο εισαγωγής τους (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς τους (μονάδες 4).

Μονάδες 8

- β. *ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi:*

να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των όρων της παραπάνω πρότασης.

Μονάδες 7

ΟΛΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα, κατεύθυνση). **Δεν θα αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση.**
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.**
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Ώρα δυνατής αποχώρησης η 8.30' απογευματινή.

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus; is Gallos iam abeuntes secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit. Quod illic appensum civitati nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensatum est. Post hoc factum rediit in exilium, unde tamen rogatus reversus est.

Nonnulli sunt in hoc ordine, qui aut ea, quae imminet, non videant, aut ea, quae vident, dissimulent : qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem non credendo confirmaverunt.

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τον ίδιο τύπο των παρακάτω λέξεων στον άλλο αριθμό: **praedam, quibus, omne, ea, mollibus.**

Μονάδες 5

β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

diu	: τον συγκριτικό βαθμό.
aequo iure	: την αιτιατική του ίδιου αριθμού.
absens	: τη γενική πληθυντικού του ίδιου γένους.
nonnulli	: την αιτιατική πληθυντικού του θηλυκού γένους.
hoc ordine	: τη γενική πληθυντικού.
spem	: την κλητική ενικού.
coniurationem	: τη δοτική ενικού.
nascentem	: την αιτιατική πληθυντικού του αρσενικού γένους.

Μονάδες 10

2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- α. **fuerat** : το γ' πληθυντικό υποτακτικής υπερσυντελείου.
abeuntes : τη δοτική γερουνδίου.
factus est : το β' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα.
recepit : το β' πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή.
pensatum est : το γ' ενικό υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή.
videant : το γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα στην παθητική φωνή.
dissimulent : το β' ενικό οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή.
aluerunt : το β' ενικό υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή.

Μονάδες 8

- β. **appensum** : το απαρέμφατο μέλλοντα της ίδιας φωνής.
interemptis : την ονομαστική ενικού και πληθυντικού στο ουδέτερο γένος του γερουνδιακού.
dedit : την ονομαστική ενικού στο θηλυκό γένος των μετοχών ενεστώτα και μέλλοντα.
nascentem : τους τύπους του σουπίνου.

Μονάδες 7

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων:

in exilio, iure, absens, divisam, dictator, post hoc factum, Catilinae, sentiis, credendo.

Μονάδες 10

β. Quod illic appensum ... dedit:

Να μετατρέψετε την ενεργητική σε παθητική σύνταξη.

Μονάδες 5

4.α. videant, vident:

Να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα ρήματα (μονάδες 4), να αναγνωρίσετε το είδος, τον τρόπο εισαγωγής και να αιτιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς (μονάδες 8).

Μονάδες 12

β. is Gallos secutus est:

Να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο, αφού τον εξαρτήσετε από το: *Servius dicit...*

Μονάδες 3

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα, κατεύθυνση). **Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.**
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα** τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μετά τη 10.00' πρωινή.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

A. Να μεταφράσετε το παρακάτω κείμενο στη νέα ελληνική γλώσσα:

Hic vero, iudices, et fuit in Asia et viro fortissimo, patri suo, magno adiumento in periculis, solacio in laboribus, gratulationi in victoria fuit. Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus, quod Asiam vidit sed in Asia continenter vixit.

.....

Caecilia, uxor Metelli, dum more prisco omen nuptiale petit filiae sororis, ipsa fecit omen. Nam in sacello quodam nocte cum sororis filia persedebat expectabatque dum aliqua vox congruens proposito audiretur. Tandem puella, longa mora standi fessa, rogavit materteram, ut sibi paulisper loco cederet. Tum Caecilia puellae dixit: «ego libenter tibi mea sede cedo».

Μονάδες 40

B. Παρατηρήσεις

1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω συνεκφορές:

patri suo: τη γενική πληθυντικού.

magno adiumento: την ονομαστική πληθυντικού.

omen nuptiale: την αφαιρετική ενικού.

longa mora: τη δοτική ενικού.

Μονάδες 8

- 1.β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

hic: την ονομαστική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος.

iudices: την αφαιρετική ενικού.

periculis: την αιτιατική πληθυντικού.

ipsa: τη γενική ενικού στο ίδιο γένος.

nocte: την κλητική ενικού.

puellae: τη γενική πληθυντικού.

sede: τη δοτική πληθυντικού.

Μονάδες 7

- 2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

debemus: το α' ενικό πρόσωπο του Ενεστώτα της υποτακτικής στη φωνή που βρίσκεται.

vidit: το α' πληθυντικό πρόσωπο του Μέλλοντα της οριστικής στη φωνή που βρίσκεται.

vixit: το γ' ενικό πρόσωπο του Υπερσυντελικού της υποτακτικής στη φωνή που βρίσκεται.

fecit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο του Παρατατικού της υποτακτικής στη φωνή που βρίσκεται.

audiretur: το α' ενικό πρόσωπο του Παρατατικού της οριστικής στη φωνή που βρίσκεται.

rogavit: το β' πληθυντικό πρόσωπο του Ενεστώτα της υποτακτικής στην παθητική φωνή.

cederet: το β' ενικό πρόσωπο Παρακειμένου της υποτακτικής στη φωνή που βρίσκεται.

dixit: το β' ενικό πρόσωπο του Ενεστώτα της προστακτικής στη φωνή που βρίσκεται.

Μονάδες 8

2.β. laudare: να γράψετε το απαρέμφατο Παρακειμένου της ίδιας φωνής, την αφαιρετική του σουπίνου και τη μετοχή ενεστώτα του αρσενικού γένους στην ονομαστική πτώση του ενικού αριθμού στην ίδια φωνή (μονάδες 3).

standi: να γράψετε τα απαρέμφατα του Ενεστώτα και Παρακειμένου της ενεργητικής φωνής και τα απαρέμφατα Ενεστώτα και Μέλλοντα της παθητικής φωνής (μονάδες 4).

Μονάδες 7

3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων ή φράσεων:

patri, suspicionem, nocte, cum filia, aliqua.

Μονάδες 10

3.β. quod Asiam vidit: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), το συντακτικό ρόλο της (μονάδες 2) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση (μονάδες 2).

Μονάδες 5

4.α. Et si habet Asia suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus: να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου (μονάδες 2) και να αναφέρετε την εισαγωγή και την εκφορά υπόθεσης και απόδοσης (μονάδες 3).

Μονάδες 5

4.β. Να μετατρέψετε τον υποθετικό λόγο της προηγούμενης παρατήρησης (4.α.), έτσι ώστε να φανερώνει υπόθεση δυνατή ή πιθανή.

Μονάδες 5

4.γ. ego tibi mea sede cedo: να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 5

ΟΛΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση.**
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
5. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν την 17:00.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ